

Rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 28.04.1992, sp. zn. 5 Cz 11/92, ECLI:CZ:NS:1992:5.CZ.11.1992.1

Číslo: 37/1994

Právní věta: Rozvedená manželka se nemůže úspěšně domáhat uložení povinnosti přispívat na její výživu (§ 92 zák.o rod.) vůči rodičům jejího bývalého manžela; mezi ní a rodiči manžela tu nejde o příbuzenský poměr podle ustanovení § 88 zák. o rod.

Soud: Nejvyšší soud ČR

Datum rozhodnutí: 28.04.1992

Spisová značka: 5 Cz 11/92

Číslo rozhodnutí: 37

Číslo sešitu: 3

Typ rozhodnutí: Rozsudek

Hesla: Příspěvek na výživu rozvedeného manžela, Výživné, Výživné mezi manžely

Předpisy: 94/1963 Sb. § 88
§ 92

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbírkový text rozhodnutí:

Č. 37

Rozvedená manželka se nemůže úspěšně domáhat uložení povinnosti přispívat na její výživu (§ 92 zák o rod.) vůči rodičům jejího bývalého manžela; mezi ní a rodiči manžela tu nejde o příbuzenský poměr podle ustanovení § 88 zák. o rod.

(Rozsudek bývalého Nejvyššího soudu České republiky z 28. 4. 1992, [5 Cz 11/92](#)).

Navrhovatelka se domáhala, aby odpůrcům - bývalému manželovi a jeho rodičům - bylo uloženo společně a nerozdílně přispívat jí na výživu částkou 400 Kč měsíčně s odůvodněním, že její manželství s odpůrcem P. H. bylo rozvedeno rozsudkem Okresního soudu v Blansku z 22. 5.1990, sp. za 3 C 64/90, a že z důvodu péče o nezletilou K. H., která jí byla svěřena do výchovy po dobu rozvodu, je na další mateřské dovolené a mateřský příspěvek, který pobírá ve výši 600 Kč měsíčně, nepostačuje pro zabezpečení její výživy. Vzhledem k tomu, že bývalý manžel nemá v důsledku studia na vysoké škole vlastní příjem, požadovala navrhovatelka, aby příspěvek na její výživu ve smyslu ustanovení § 92 odst. 2 zák. o rod. ve spojení s ustanovením § 88 odst. 2 zák. o rod. byl stanoven jeho rodičům.

Rozsudkem Okresního soudu v Blansku, čj. 3 C 214/90-20, byla odpůrci L. H., otci odpůrce P. H.,

uložena povinnost přispívat na výživu navrhovatelky částkou 200 Kč měsíčně vždy do každého 5. dne v měsíci předem počínaje dnem 12. 7.1990. Současně byl vyčíslen dluh za období od 12. 7.1990 do 31.1.1991 ve výši 1329 Kč a odpůrci L. H. bylo uloženo zaplatit jej ve splátkách a dále zaplatit soudní poplatek. Odpůrcům P. H. a A. H. nebyla povinnost přispívat na výživu navrhovatelky uložena. Dále soud rozhodl, že o nákladech řízení bude rozhodnuto samostatným usnesením. Soud vycházel ze zjištění, že odpůrce P. H., který je bývalým manželem navrhovatelky, nemá vlastní příjem, poněvadž studuje na vysoké škole. Za situace, kdy mu nelze uložit povinnost přispívat na výživu navrhovatelky, měl soud prvního stupně za to, že je povinnost jeho rodičů platit jí příspěvek na výživu dána ustanovením § 88 odst. 2 zák. o rod., podle něhož, pokud potomci nemohou své vyživovací povinnosti dostát, přechází tato povinnost na předky. Odpůrkyně A. H. však ze zřetelem k jejímu výdělků ve výši 1105 Kč měsíčně tuto povinnost není schopna plnit. Povinnost přispívat na výživu navrhovatelky byla proto uložena jen odpůrci L. H. ve výši 200 Kč měsíčně s přihlédnutím k jeho výdělků, který činí 3178 Kč měsíčně.

K odvolání navrhovatelky, v němž se domáhala změny napadeného rozsudku tak, že také odpůrkyně A. H. a odpůrce P. H. jsou povinni společně a nerozdílně přispívat na její výživu částkou 400 Kč měsíčně, se věcí zabýval Krajský soud v Brně, který svým rozsudkem potvrdil rozsudek soudu prvního stupně v napadeném rozsahu ve znění, že se návrh proti odpůrkyni A. H. zamítá. Současně rozhodl, že navrhovatelka a tato odpůrkyně nemají vzájemně právo na náhradu nákladů odvolacího řízení. Na rozdíl od soudu prvního stupně odvolací soud v odůvodnění svého rozsudku uvedl., že ustanovení § 88 odst. 2 zák. o rod. upravuje pouze vyživovací povinnost mezi předky a potomky. Příbuznými ve vztahu k rozvedené manželce nejsou však rodiče rozvedeného manžela. S ohledem na rozsah, v němž se navrhovatelka domáhala přezkoumání rozsudku soudu prvního stupně, proto návrh proti odpůrkyni A. H. zamítl.

Okresní soud v Blansku doplňujícím rozsudkem potom zamítl návrh do částky 200 Kč měsíčně a odpůrci L. H. uložil, aby na náhradě nákladů řízení navrhovatelky zaplatil částku 880 Kč do tří dnů od právní moci rozsudku na účet právního zástupce navrhovatelky.

Usnesením čj. 3C 214/90-34 potom ještě Okresní soud v Blansku opravil výrok svého předchozího rozsudku, týkajícího se soudního poplatku tak, že odpůrce L. H. je povinen zaplatit soudní poplatek v částce 144 Kč.

Generální prokurátor České republiky podal stížnost pro porušení zákona (srov. čl. III. bod 1 písm. c/ zákona č. 519/1991 Sb.) proti rozsudku Okresního soudu v Blansku, ve znění doplňujícího rozsudku a ve znění opravného usnesení, pokud jím byla odpůrci L. H. uložena povinnost přispívat na výživu navrhovatelky.

Bývalý Nejvyšší soud České republiky, který byl vázán rozsahem a důvody stížností pro porušení zákona, rozhodl o ní tak, že uvedeným rozsudkem soudu prvního stupně byl porušen zákon ve výroku o povinnosti odpůrce L. H. platit navrhovatelce příspěvek na výživu.

Z odůvodnění:

Podle ustanovení § 88 odst. 1 zák. o rod. předci a potomci mají vzájemnou vyživovací povinnost,

Podle ustanovení § 88 odst. 2 zák. o rod. pokud potomci nemohou své vyživovací povinnosti dostát, přechází tato povinnost na předky. Příbuzní vzdálenější mají vyživovací povinnost, jen nemohou-li tuto povinnost plnit příbuzní bližší.

Podle ustanovení § 92 odst. 1 zák. o rod. rozvedený manžel, který není schopen sám se živit, může žádat od bývalého manžela, aby mu přispíval na přiměřenou výživu podle svých schopností a

možností.

Z ustanovení § 88 odst. 1 zák. o rod. však vyplývá, že nejde o všechny ostatní příbuzné, ale jen o předky a potomky, tedy o příbuzné, kteří pocházejí jedna osoba od druhé v linii sestupné nebo vzestupné. Příbuznými v linii přímé jsou především rodiče a děti, ale vzhledem k tomu, že vzájemná vyživovací povinnost mezi rodiči a dětmi je upravena zvlášť v ustanoveních § 85 - § 87 zák. o rod., vztahuje se ustanovení § 88 zák. o rod. sice také na příbuzné v linii přímé, ale v druhém a dalším stupni.

V projednávané věci nebyly předpoklady pro uložení povinnosti odpůrci P. H. přispívat na výživu navrhovatelky podle ustanovení § 92 zák. o rod. Povinnost platit příspěvek na výživu rozvedené manželky nelze však uložit jeho rodičům, poněvadž mezi navrhovatelkou jako rozvedenou manželkou a rodiči jejího bývalého manžela nejde o vztah příbuzenský podle ustanovení § 88 zák. o rod.

Nelze tedy dovést jejich zákonnou vyživovací povinnost k navrhovatelce, jak uvedl již odvolací soud, který na základě odvolání navrhovatelky přezkoumával ovšem rozsudek soudu prvního stupně jen v odvoláním napadeném výroku, kterým nebylo odpůrkyni A. H. uloženo platit příspěvek na výživu navrhovatelky.

Soud prvního stupně, který vycházel z jiného právního názoru, porušil zákon v ustanovení § 88 zák. o rod. Důvodné stížnosti pro porušení zákona bylo proto vyhověno, rozsudek byl v rozsahu napadeném stížností pro porušení zákona a dále ve výroku o soudním poplatku a ve výroku o nákladech řízení ve vztahu mezi navrhovatelkou a odpůrcem L. H. zrušen a věc byla vrácena soudu prvního stupně k dalšímu řízení a k novému rozhodnutí.